

Міністерство освіти і науки України
Державний торговельно-економічний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
Університет Яна Кохановського (м. Кельце, Польща)
Тбіліський державний університет імені
Іване Джавахішвілі (м. Тбілісі, Грузія)
Технічний університет (м. Кошице, Словаччина)
Технологічний університет (м. Кельце, Польща)
Університет суспільних наук (м. Лодзь, Польща)
Folkuniversitetet (м. Уппсала, Швеція)
Яський університет ім. А. Й. Кузи (м. Яси, Румунія)
Регіональна туристична організація
Свентокшиського Воеводства (м. Кельце, Польща)
Технологічний парк (м. Кельце, Польща)

***СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ,
ЕКОНОМІЧНІ ТА ГУМАНІТАРНІ
ВИМІРИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ***

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
XII Міжнародної науково-практичної конференції**

15-17 травня 2024 року

Частина II

Вінниця-Чернівці 2024

Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України: зб. наук. пр. XII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Вінниця-Чернівці, 15-17 травня 2024 р. Вінниця, 2024. Ч. 2. 462 с.

У збірнику наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції розглядаються питання управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємства та регулювання соціальних проблем в сучасних умовах; сучасної парадигми менеджменту та публічно-владної діяльності; проблеми обліково-аналітичного, контрольного та інформаційного забезпечення управління підприємства; фінансовий механізм забезпечення соціально-економічного розвитку країни. Досліджуються інноваційні моделі та інформаційні технології в науці, освіті, економіці; теоретичні та практичні аспекти сучасного підприємництва та торгівлі; актуальні проблеми та перспективи розвитку маркетингових технологій в умовах євроінтеграції; теоретичний та прикладний аспекти проблем розвитку індустрії гостинності та харчової промисловості; історичні, філософські, соціально-психологічні та правові аспекти державотворчих процесів в умовах глобалізованого суспільства. Висвітлюються теоретичні та практичні аспекти розвитку студентського спорту в системі фізичного виховання ЗВО; інтерактивні технології та методи навчання як засіб формування іншомовної професійної компетенції.

Розраховано на науковців, спеціалістів, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти.

Редакційна колегія:

Голова редакційної колегії – **Замкова Н. Л.**, д-р філос. наук, професор

Відповідальний секретар – **Мартинова Л. Б.**, д-р екон. наук, професор

Члени редакційної колегії:

Громова О. Є., д-р екон. наук, доцент, **Даценко Г. В.**, д-р екон. наук, професор,

Іваницька Н. Б., д-р філол. наук, професор, **Прутська О. О.**, д-р екон. наук, доцент,

Хачатрян В. В., д-р екон. наук, доцент, **Чорна Н. М.**, д-р іст. наук, професор,

Бондар А. А., канд. наук з фіз. виховання і спорту, доцент, **Крупельницька І. Г.**,

канд. екон. наук, доцент, **Махначова Н. М.**, канд. екон. наук, доцент, **Тернова А. С.**,

канд. техн. наук, доцент, **Хом'яченко С. І.**, канд. юрид. наук, доцент, **Яремко С. А.**,

канд. техн. наук, доцент

Наукові роботи друкуються в авторській редакції.

ISBN 978-966-918-070-4

ЗМІСТ

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ТОРГІВЛІ

Андрусенко Н.В., канд. екон. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ШЛЯХИ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ЕКСПОРТУ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ.....	10
Василишина О.В., канд. пед. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ЕТАПИ І СИСТЕМА ЗАСОБІВ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МЕНЕДЖЕРІВ ОРГАНІЗАЦІЙ ДО УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	19
Власенко І.Г., д-р мед. наук, професор Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ВИРОБНИЦТВО ЗАМОРОЖЕНИХ НАПІВФАБРИКАТІВ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	31
Гирич С.В., канд. техн. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СПИРТОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ ПІД ВПЛИВОМ ВНУТРІШНІХ І ЗОВНІШНІХ ЧИННИКІВ.....	37
Сіренко С.О., канд. техн. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ТОВАРОЗНАВЧІ ДОСЛІДЖЕННЯ КОСМЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ ВАНН.....	45
Тернова А.С., канд. техн. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ АВТОМОБІЛІВ В УКРАЇНІ	52
Шарко В.В., д-р екон. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ Гавенко М.С., доктор філософії Директор ПП «Культтовари-Вінниця», м. Вінниця ВПЛИВ ЛОГІСТИЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ НА ФОРМУВАННЯ АСОРТИМЕНТНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	63

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МАРКЕТИНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Головчук Ю.О., канд. екон. наук Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ Палагнюк Г.О., канд. мед. наук, доцент Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГНУЧКОСТІ ТА АДАПТИВНОСТІ В УПРАВЛІННІ ВІДНОСИНАМИ З КЛІЄНТАМИ В ЗАКЛАДАХ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	71
--	-----------

Громова О.Є., д-р екон. наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
РОЛЬ ТА МІСЦЕ ОСОБИСТОГО БРЕНДУ В СУЧАСНОМУ СВІТІ..... 76

Довгань Ю.В., канд. екон. наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ОСВІТНІ ПОСЛУГИ ЯК ОБ'ЄКТ МАРКЕТИНГУ..... 83

Поліщук І.І., д-р екон. наук, професор
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
**СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОГРАМ
ЛОЯЛЬНОСТІ..... 91**

Середницька Л.П.
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
**ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ СУБ'ЄКТАМИ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ..... 98**

Танасійчук А.М., д-р екон. наук, професор
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
**Україна У КОНТЕКСТІ ВИРОБНИЦТВА ВОЛОСЬКОГО ГОРІХА В
ПЕРІОД ВІЙНИ..... 109**

Якушевська О.В., канд. екон. наук
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
З ЧОГО ПОЧИНАЄТЬСЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ МАРКЕТИНГ КРАЇНИ?..... 118

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ ТА ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ І ПРИКЛАДНИЙ АСПЕКТИ

Антонюк К.Г., д-р філософії з економіки
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
**РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ
СЬОГОДЕННЯ..... 129**

Вівсюк І.О., д-р філософії з економіки
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
**ДИНАМІКА ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВА..... 135**

Іваніщева О.А.
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
**РЕГІОНАЛЬНА КУХНЯ ВІННИЧЧНИНИ: АВТЕНТИЧНІ СТРАВИ ТА
КУЛІНАРНІ ТРАДИЦІЇ..... 144**

Кізюн А.Г., канд. географ. наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ТУРИСТИЧНА ДЕСТИНАЦІЯ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ..... 155

Крижак Л.М., канд. техн. наук Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ВЛАСТИВОСТІ СТРУКТУРОУТВОРЕННЯ РІДКИХ КИСЛОМОЛОЧНИХ НАПОЇВ.....	161
Лук'янець А.В. Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ НА ТУРИСТИЧНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ.....	168
Мазуркевич І.О., канд. екон. наук Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РЕСТОРАННИХ МЕРЕЖ В УКРАЇНІ.....	173
Онищук Н.В., канд. екон. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ МАРКЕТИНГОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	180
Пахомська О.В. Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ТРЕНДИ СУЧАСНОГО КОНДИТЕРСЬКОГО МИСТЕЦТВА.....	186
Постова В.В., канд. екон. наук Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ВЕГЕТАРІАНСТВО: СУЧАСНИЙ ТРЕНД, ЩО ТРАНСФОРМУЄ РЕСТОРАННИЙ БІЗНЕС.....	192
Рябенська М.О., канд. екон. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ЛОЯЛЬНІСТЮ СПОЖИВАЧІВ В ЗАКЛАДАХ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ.....	206
Семко Т.В., канд. техн. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ЛОКАЛЬНА СИРОВИНА ЯК НОВИЙ ТРЕНД УКРАЇНСЬКОЇ КУХНІ.....	214
Фіалковська Л.В., канд. техн. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНЕ ОГРУНТУВАННЯ СТВОРЕННЯ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА.....	224
Чорна Н.М., д-р іст. наук, професор Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ НАЦІОНАЛЬНА КУХНЯ: ЗМІСТ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ.....	230

**ДЕРЖАВОТВОРЧІ ПРОЦЕСИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗОВАНОГО
СУСПІЛЬСТВА: ІСТОРИЧНІ, ФІЛОСОФСЬКІ, СОЦІАЛЬНО-
ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ**

Бахновська І.П., канд. юрид. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ ДІЯЛЬНОСТІ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ У ПРАВІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА УКРАЇНИ.....	239
---	------------

Білоус І.М., канд. юрид. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІГРАФУ ЯК ЗАСОБУ ДОКАЗУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	246
Гринюк Р., д-р юрид. наук, професор Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ Гуцуляк О., канд. юрид. наук Донецький національний університет імені Василя Стуса ЩОДО ПОНЯТТЯ «СУДОВА ПРАВОТВОРЧІСТЬ»: АНАЛІЗ ВИЗНАЧЕНЬ У НАУКОВИХ ДЖЕРЕЛАХ.....	253
Гулівата І.О., канд. пед. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ БЕЗБАР'ЄРНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ: ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ.....	267
Кокарча Ю.А., канд. політ. наук Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ФІЛОСОФСЬКІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ІСТИНИ В ЕПОХУ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ.....	272
Костюк Н.П., канд. юрид. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ НЕЗАКОННЕ ВИКОРИСТАННЯ З МЕТОЮ ОТРИМАННЯ ПРИБУТКУ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ, БЛАГОДІЙНИХ ПОЖЕРТВ АБО БЕЗОПЛАТНОЇ ДОПОМОГИ.....	279
Пипяк М.І., канд. юрид. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ РЕФОРМА СУДОУСТРОЮ УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ...	286
Слободиська О.А., канд. іст. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ЗМІ ЯК АГЕНТ СОЦІАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.	294
Сухоребра Т.І., канд. юрид. наук, доцент Шевчук Т.М. Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ТВАРИНИ ЯК ОСОБЛИВИЙ ОБ'ЄКТ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ.....	300
Хом'яченко С.І., канд. юрид. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ПРОБЛЕМА ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	306

**ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ
СТУДЕНТСЬКОГО СПОРТУ В СИСТЕМІ ФІЗИЧНОГО
ВИХОВАННЯ ЗВО**

Бондар А.А., канд. наук з фіз. виховання і спорту, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У СТУДЕНТОК ЯКІ ЗАЙМАЮТЬСЯ БАСКЕТБОЛОМ В НЕПРОФІЛЬНИХ ЗВО.....	312
--	------------

Пуздимір М.І., доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
РУХЛИВІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ ІГРИ ТА ЇХ МІСЦЕ У ФІЗИЧНОМУ
ВИХОВАННІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ..... 317

Рогаль І.В.
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ВПЛИВ ЗАНЯТЬ З ВОЛЕЙБОЛУ НА ПСИХОЛОГІЧНИЙ СТАН
СТУДЕНТІВ ЗВО В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ В КРАЇНІ..... 324

Сальникова С.В., канд. наук з фіз. виховання і спорту, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПЛАВАННЯ ЯК ЗАСОБУ
ОЗДОРОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОЇ МЕДИЧНОЇ ГРУПИ..... 331

Шкондя В.В.
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
СПОРТИВНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ТА
ПОКРАЩЕННЯ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ СТУДЕНТСЬКОЇ
МОЛОДІ..... 337

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК **ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ** **КОМПЕТЕНЦІЇ**

Havryliuk N.M., PhD in Pedagogy, Associate Professor
Vinnitsia Institute of Trade and Economics of SUTE
«PROFESSIONAL IDENTITY» DEFINITION AND
IMPLEMENTATION..... 343

Довгань Л.І., канд. пед. наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З
ПЕРЕКЛАДУ У СФЕРІ МАРКЕТИНГУ..... 350

Zapadynska I., PhD in Pedagogy, ass. professor
Vinnitsia Institute of Trade and Economics of SUTE
PROFESSIONAL COMPETENCE FORMATION IN THE PROCESS OF
STUDYING ENGLISH..... 358

Ivanytska N.B., Doctor of Philological Sciences, Full Professor
Vinnitsia Institute of Trade and Economics of
State University of Trade and Economics
Ivanytska N.L., Doctor of Philological Sciences, Full Professor
Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University
DISCOURSE IN THE CONTEXT OF TRANSLATION QUALITY
ASSESSMENT MODELS..... 364

Коровій Д.М., д-р філософії
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
KEY METHODOLOGICAL APPROACHES IN THE FORMATION OF
CULTURAL COMPETENCE..... 372

Мацера О.А. Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ЗАСТОСУВАННЯ TRAVEL-БЛОГУ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ВДОСКОНАЛЕННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ.....	382
Нечипоренко В.О., канд. філол. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ФРЕЙМ-РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ENVIRONMENT У КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ОБЛАСТЯХ ЗНАНЬ.....	389
Осаульчик О.Б., канд. пед. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ МОТИВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КРАЇНОЗНАВЧОГО АСПЕКТУ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	398
Самохвал О.О., д-р пед. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЕФЕКТИВНОЇ МІЖСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ЯК ПЕРЕДУМОВИ СТАНОВЛЕННЯ СУЧАСНОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ФАХІВЦЯ.....	405
Ткачук Т.І., канд. філол. наук Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ: ЦИФРОВИЙ АСПЕКТ.....	413
Tereshchenko L.Ya., PhD, ass. professor Vinnitsia Institute of Trade and Economics SUTE DEVELOPMENT OF COMMUNICATIVE SKILLS IN YOUNG JOB SEEKERS.	420
Тимкова В.А., канд. філол. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФІЛОЛОГІВ-ПЕРЕКЛАДАЧІВ.....	427
Тимошук Н.М., канд. філол. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ LET'S FLIP: ФОРМУВАННЯ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗАСОБАМИ ПЕРЕВЕРНУТОГО НАВЧАННЯ.....	435
Шостак У.В., канд. психол. наук Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ СТОРИТЕЛІНГ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ МЕТОД НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	441
Яблочнікова В.О. Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УМОВАХ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ: КОРПОРАТИВНЕ НАВЧАННЯ.....	447

Ясенчук Ю.В.

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

**ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННЯ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК КЛЮЧ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ... 454**

LET'S FLIP: ФОРМУВАННЯ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗАСОБАМИ ПЕРЕВЕРНУТОГО НАВЧАННЯ

У статті проаналізовано особливості та доцільність імплементації моделі «перевернутий клас» при викладанні літературознавчих дисциплін, досліджено особливості формування літературознавчої компетентності майбутнього філолога засобами перевернутого навчання, запропоновано технологію проведення «перевернутого» заняття з теорії літератури та історії зарубіжної літератури.

Ключові слова: *перевернуте навчання, теорія літератури, літературознавство, заклад вищої освіти, здобувач вищої освіти.*

Постановка проблеми. Динамічні зміни та перманентне оновлення інформації зумовлюють потребу в молодих фахівцях, здатних швидко адаптуватися, навчатися та розвиватися впродовж усього життя. Зрозуміло, що система знань, умінь і навичок, професійних, світоглядних і громадянських якостей майбутніх фахівців-лінгвістів повинна формуватися з урахуванням перспектив соціального, науково-технічного та культурно-мистецького розвитку [4]. Завдання закладів вищої освіти полягають у створенні й упровадженні нових підходів до навчання, вдале застосування яких сприятиме підвищенню якості підготовки майбутніх філологів, забезпечить їхню конкурентоспроможність на ринку праці [3].

На слушну думку Лариси Довгань, за таких умов актуальності набуває пошук нових ефективних напрямів взаємодії у системі «викладач-здобувач», які можуть знайти застосування в рамках сучасного підходу до організації освітнього процесу ЗВО [1, с. 104]. «Перевернутий клас» (flipped classroom) є відносно новим педагогічним підходом, який здатен відігравати важливу роль у професійній підготовці фахівців мовних спеціальностей [7].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окреслена освітня технологія є відносно новим явищем в Україні, але можемо стверджувати, що вона викликає посилену зацікавленість вітчизняних і закордонних науковців. Впродовж останнього десятиліття наукові розвідки теоретичних і практичних аспектів реалізації інноваційної освітньої технології «flipped classroom» здійснювали такі зарубіжні науковці як M. Andrade, J. Bergmann, J. Baker, C. Brame, A. Evseeva, A. Sams, A. Solozhenko, J. Strayer, K. Sung, B. Tucker, E. Westermann та ін. Українська педагогічна думка науковими працями О. Вольневич, Н. Гаврилюк, Н. Іваницької, О. Осаульчик, І. П'янковської, О. Кузьмінської, Л. Довгань, І. Столяренко, Н. Приходькіної, Т. Ярмольчук долучилася до проблеми імплементації аналізованої освітньої технології в українських ЗВО.

Дисципліни літературознавчого спрямування залишаються поза увагою вітчизняних науковців, попри їх безсумнівну важливість у фаховій підготовці студентів лінгвістичних спеціальностей, що і зумовлює актуальність нашого дослідження.

Мета статті – проаналізувати особливості та доцільність імплементації моделі «перевернутий клас»; запропонувати технологію проведення «перевернутого» заняття.

Виклад основного матеріалу. В Україні технологія «flipped classroom» активно досліджується та поступово впроваджується у ЗВО. Принагідно зазначимо, що сучасна педагогічна спільнота номінує «перевернутий клас» технологією, методом, підходом, моделлю, принципом; також немає чіткого консенсусу щодо дефініції аналізованого поняття, проте всі дослідники погоджуються, що при такому навчанні «традиційні елементи лекцій та домашніх завдань представлено навпаки» [9, с. 14], тому вважаємо за необхідне проаналізувати ряд особливостей «перевернутого класу».

Науковці виокремлюють три ролі викладача в «перевернутому» навчальному процесі: фасилітатор, наставник і консультант [7; 8]. Роль викладача, звісно, залишається провідною, але його діяльність спрямовується на координацію навчання здобувачів, надання консультацій та допомоги,

створення навчальних і проблемних ситуацій для пізнавальної та дослідницької діяльності [4, с. 200]. Викладач активно використовує різноманітні технології для підтримки навчання, такі як відеоуроки, онлайн-платформи, віртуальні лабораторії тощо. Говорячи про досвід кафедри іноземної філології та перекладу ВТЕІ ДТЕУ, принагідно зазначимо, що завдяки платформі «Moodle» викладачами накопичена значна кількість різноманітних матеріалів, успішно імplementованих у навчальний процес. Таким чином, кожен здобувач має змогу отримати якісний електронний освітній контент у зручний для нього час. Самостійне вивчення частини матеріалу робить процес навчання більш гнучким, надаючи студентам повний контроль над ходом лекції, дозволяючи їм дивитися і слухати матеріал стільки разів, скільки необхідно для повного його розуміння, і звертатися за допомогою до викладача, якщо у них виникають питання. Працюючи за моделлю «перевернутого класу», здобувачі практикують знання, отримані вдома з відео та гаджетів, критично переосмислюють існуючі припущення, розвивають навички міжособистісного спілкування, самостійно ухвалюють рішення тощо [4, с. 200].

Вивчення дисципліни «Теорія літератури» має на меті сформувати науково-теоретичну основу літературознавчого світогляду майбутніх лінгвістів; здобути нові знання з теорії літератури та поглибити раніше набуті; вивчити особливості становлення і розвитку літературознавчої науки; визначити сутність літературних процесів, стилів, течій, напрямів і методологічних тенденцій у художній творчості, оволодіти прийомами багаторівневої інтерпретації художніх творів [6]. Викладаючи теорію літератури, пропонуємо формат «перевернутого» навчання, спираючись на відео, лекції, прочитані вдома художні твори та наукові розвідки тощо.

Загальновідомо, що використання технік візуалізації може зробити навчання більш інформативним, ефективним і творчим. Існують різні типи візуальних органайзерів (ВО) для відображення навчальних матеріалів, від структурних до семантичних, але всі вони слугують одній основній меті – візуально структурувати інформацію.

Наведемо ряд прикладів використання ВО на «перевернутих» заняттях із теорії літератури. Під час опрацювання теми «Теорія літератури як літературознавча дисципліна» для її кращого засвоєння студентам пропонується самостійно опрацювати теоретичний матеріал лекційного заняття та порівняти основні літературознавчі дисципліни за допомогою «Діаграми Венна». Принагідно зазначимо, ВО «Діаграма Венна» слугує для навчання здобувачів порівнювати предмети та явища, знаходити їхні спільні та відмінні ознаки. Результати роботи оформлюються у вигляді діаграми з колами, що перетинаються. У місці перетину записуються риси, спільні для аналізованих понять [2, с. 123].

Fishbone Diagram вважається одним із ефективних методів навчання, який часто використовується в малих групах і спрямований на розвиток критичного мислення здобувачів, насамперед, у в наочно-змістовній формі. «Його суть полягає у встановленні причинно-наслідкових взаємозв'язків між об'єктом аналізу і пошуком обґрунтованого вибору; у постановці проблеми, яка розглядається на занятті, визначенні її аспектів і знаходженні аргументів та фактів на підтвердження наявної точки зору на цю проблему, що дозволяє розвивати навички роботи з інформацією, вміння аналізувати і вирішувати проблеми» [5, с. 104]. При вивченні теми «Літературно-художній образ», пропонуємо здобувачам вищої освіти представити опрацьований теоретичний матеріал у форматі аналізованого ВО (рис. 1).

Використання «інтерактивних» презентацій з вікторинами, тестами, кросвордами, ребусами, пазлами є ефективним для узагальнення та систематизації знань і навичок, отриманих під час самостійного вивчення теми, а також для перевірки навчальних досягнень. Ми поділяємо думку Рогульської О.О. про ефективність роботи з «епізодами» на заняттях з «Історії зарубіжної літератури». Науковиця пропонує такі алгоритми організації навчального процесу: 1) вдома прочитали – на занятті обговорили – подивилися – порівняли – узагальнили; 2) вдома прочитали – подивилися – на занятті обговорили – узагальнили; 3) вдома прочитали – на занятті обговорили – озвучили – узагальнили; – роботу з «стрічкою часу» – шкала, на яку у хронологічній послідовності наносяться події [4, с. 202].

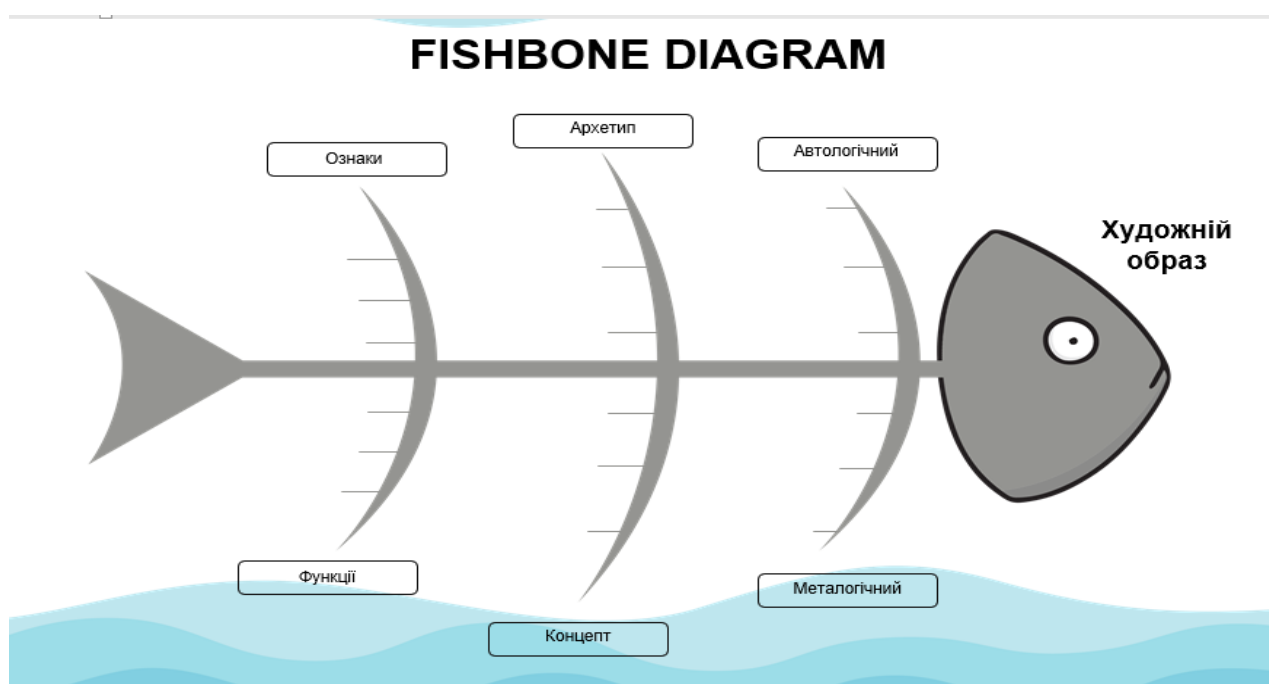

Рисунок 1 – ВО «Fishbone Diagram»

Ментальні карти, як засіб візуалізації інформації, передають велику кількість оптимально структурованої інформації. Створення цих дидактичних об'єктів дозволяє візуалізувати смислові та логічні зв'язки між частинами матеріалу, використовувати особистий досвід та активізувати логічне мислення здобувачів. Опорний конспект лекції у вигляді ментальної карти відтворює цілісну картину матеріалу, що вивчається. Радіальний формат запису допомагає зосередити увагу на концептуальних поняттях. Словесні асоціації, графічні образи та символи, розміщені у гілках інтелект-карти, допомагають окреслити суть проблеми, та намітити шляхи її вирішення. Наприклад, під час вивчення теми «Літературний розвиток» у курсі «Теорія літератури» здобувачі отримали завдання створити ментальну карту за змістом лекції. Обов'язковими умовами створення інтелектуальної карти є зосередження уваги на центральному образі, вербальне кодування, максимальна візуальна рельєфність (використання різних кольорів, об'ємних шрифтів, графічних малюнків, шрифтів різних розмірів тощо).

Висновки. Таким чином, Методика «перевернутого навчання» є одним із сучасних педагогічних методів навчання та організації освітнього процесу у

закладах вищої освіти. Доцільність його застосування зумовлена потребою врахування когнітивних особливостей сучасного здобувача вищої освіти, а також необхідністю місткого подання навчального матеріалу у вигляді найбільш зручному для його сприйняття, розуміння, засвоєння, запам'ятовування.

Список використаних джерел:

1. Довгань Л. «Перевернуте навчання» як студентоцентрований підхід до викладання іноземних мов. *Молодь і ринок*. 2021. № 5. С. 104–108. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2021.239324>.

2. Ільчук І. Ю. Розвиток умінь критичного мислення учнів на уроках англійської мови. *Український педагогічний журнал*. 2017. №4. С. 119–127.

3. Рогульська О. О. Актуальні методологічні підходи до підготовки майбутніх учителів іноземної мови. *Освітній простір України*. 2018. Вип. 13. С. 82–88.

4. Рогульська О. О. Впровадження студентоцентрованих технологій у професійну підготовку фахівців мовних спеціальностей. *Філологічні дисципліни в закладі вищої освіти: лінгводидактичні аспекти* : монографія / за заг. ред.: І. І. Гуменюк. Львів-Торунь : Liha-Pres, 2023. С. 187–203.

5. Сокол М., Царик О., Гупка-Макогін Н. Ефективність методу «фішбоун» у процесі навчання англійської мови. *Нова педагогічна думка*. 2020. № 2 (102). С. 102–106.

6. Тимошук Н. М. Теорія літератури. Вінниця : Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ, 2022. 59 с.

7. Ivanytska N., Dovhan L., Tymoshchuk N., Osaulchuk O., Havryliuk N. Assessment of Flipped Learning as an Innovative Method of Teaching English: A Case Study. *Arab World English Journal*. 2021. Vol. 12 (4). P. 476–486. DOI: <https://dx.doi.org/10.24093/awej/vol12no4.31>.

8. Mahalli, Nurkamto J., Mujiyanto J., Yuliasri I. The Implementation of Station Rotation and Flipped Classroom Models of Blended Learning in EFL. *Learning. English Language Teaching*. 2019. Vol. 12(12). P. 23–29.

9. Scott C. L. The Futures of Learning 2: What Kind of Learning for the 21st Century? *UNESCO Education, research and foresight: working papers*. 2019. Vol. 14. P. 1-14.

УДК 81'25

Шостак У.В., канд. психол. наук

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-3258-2098>

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

СТОРИТЕЛІНГ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ МЕТОД НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Виокремлено основні характеристики сторітелінгу у навчанні іноземної, зокрема англійської мови в закладах вищої освіти. Відзначено основні переваги застосування сторітелінгу у вивченні англійської мови. Наголошено, що сторітелінг сприяє розвитку навичок усного та писемного мовлення, а також вдосконаленню навичок аудіювання та читання здобувачів філологічної освіти.

Ключові слова: англійська мова, вивчення мови, сторітелінг, освітній процес, заклад вищої освіти.

Постановка проблеми. Сторітелінг є потужним інструментом, який сприяє покращенню якості навчання та залучає студентів до активного процесу вивчення мови. Зазначимо, що сторітелінг – це метод навчання та комунікації, який використовує розповіді або історії для передачі інформації, стимулювання уяви та сприяння зрозумінню концепцій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням методичних аспектів застосування сторітелінгу у навчанні англійської мови займаються С. Агілар, Дж. Алькантара, О. Бурдужа, М. Гич, В. Павлюк, М. Рудіна, О. Шванова та інші науковці.

Мета статті. Метою статті передбачено розкрити особливості застосування сторітелінгу у навчанні англійської мови в закладах вищої освіти.

Наукове видання

**СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ,
ЕКОНОМІЧНІ ТА ГУМАНІТАРНІ
ВИМІРИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ**

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
XII Міжнародної науково-практичної конференції**

15-17 травня 2024 року

Частина II

Редактор: Фатеева Т.
Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.

Підп. до друку 2024 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк ксероксний. Ум. друк. арк. 26,85.
Обл.-вид. арк. 21,50. Тираж . Зам. №

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25